

РЕШЕНИЕ

№ 114

гр. Варна, 10.01.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

РАЙОНЕН СЪД – ВАРНА, 39 СЪСТАВ, в публично заседание на петнадесети декември през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Христина В. Т.а К.а

при участието на секретаря Цветелина Пл. Илиева
като разгледа докладваното от Христина В. Т.а К.а Гражданско дело № 20233110101935 по описа за 2023 година

Производството по делото е образувано по предявен от Д. Г. К. срещу Д. С. С. иск с правно основание чл. 422, ал. 1, вр. с чл. 415, ал. 1 ГПК вр. чл. 240 ЗЗД за признаване за установено в отношенията между страните, че в полза на ищеца съществува парично вземане против ответника в общ размер на **9995 евро**, ведно със законната лихва от датата на подаване на заявлението 18.07.2022 г. до изплащане на задължението, произтичащо от сключени между страните Договор за кредит от 07.12.2017г., по силата на които ищецът, в качеството му на кредитодател е предоставил, а ответникът, като кредитополучател е получил сума в размер на 9995 евро, срещу поето от него задължение да я върне на 07.01.2018г..

Ищецът обосновава съществуващия за него правен интерес от провеждане на установителния иск, навеждайки следните фактически твърдения: по силата на сключен между страните на 07.12.2017г. договор за кредит обезпечен с ипотека, ищецът, в качеството му на кредитодател е предоставил сумата в размер на 9995 евро на кредитополучателите и солидарни длъжници Д. С. и М.Л.. Сумата била преведена по сметка на С. със съгласието на Л.. Кредитополучателите поели задължение за връщане на кредита в срок до 07.01.2018г. /чл.13/. Към настоящия момент ответникът е изпаднал в забава. По инициатива на ищеца е учредено заповедно производство по образуваното ч.гр.д. № 9373/2022г. по описа на ВРС, по което в полза на ищеца е издадена Заповед за изпълнение по реда на чл. 410 ГПК. Срещу така издадената в негова полза заповед за изпълнение, длъжникът е депозирал възражение в срок, поради което за него е налице правен интерес от провеждане на избраната форма на искова защита. Моли за постановяване на положително решение по предявения иск.

В предоставената му възможност, в рамките на предоставения му срок по чл. 131 ГПК, ответникът е депозирал отговор на исковата молба, като изразява становище по допустимостта и съществуването на предявения иск. Оспорва по основание и размер иска. Оспорва наличието на сключен между страните договор за кредит. Твърди, че през 2017 год. представлявал Т. ТВ ЕООД с предмет на дейност внос и продажба на бяла и черна техника. Във връзка с дейността му се запознал с ищеца, който бил управител на Л. ЕООД и се занимавал с внос на бяла техника с транспортни дефекти или повредена. Дватама извършвали съвместна търговска дейност, във връзка с която си предоставяли взаимно парични средства. При доказване на предоставяне на средства от страна на К., то същите били предоставени за закупуване на стока от Германия, която да е за двамата. Твърди се, че ищецът е взел стока на стойност над 30 000 евро от стопанисвани от „Т. Тв Г.“ ЕООД обекти, чийто представител бил ответника. Счита, че не са изпълнени изискванията за действителност на учредената договорна ипотека, а именно да бъде учредена върху определени недвижими имоти и за определена сума. Сочи също, че на 17.05.2018 г. ищецът като представител на Л. ЕООД взел стока от магазин стопанисван от Т. ТВ ЕООД на стойност 31 115.75 лева. Моли за отхвърляне на иска.

СЪДЪТ, след като взе предвид представените по делото доказателства – по отделно и в тяхната съвкупност, съобрази становищата на страните и нормативните актове, регламентиращи процесните отношения, намира за установено следното от **фактическа страна**:

От приобщеното в настоящото производство ч.гр.д.№9373/2022г. на ВРС се установява, че същото е образувано по подадено от Д. Г. К. заявление от 18.07.2022г. срещу Д. С. С., по което е издадена Заповед № 4536/19.07.2022г. за изпълнение на парично задължение по чл.410 ГПК за претендираната в настоящото производство сума в размер на 9995 евро, представляваща неизплатена главница по договор за кредит от 07.12.2017 г., ведно със законната лихва върху главницата, считано от датата на подаване на заявлението в съда – 18.07.2022 г. до окончателното изплащане на задължението, както и сумата от 1211 лева, представляваща сторени в заповедното производство разноски.

В срока по чл.414, ал.2 ГПК е постъпило възражение от Д. С. С. срещу издадената заповед за изпълнение.

Представен е Договор за предоставяне на кредит обезпечен с ипотека от 07.12.2017г., сключен между Д. Г. К., в качеството на кредитор, Д. С. С. и М.Е. Л., в качеството на кредитополучатели, ипотекарни гаранتي и солидарни длъжници. В чл.1 е посочено, че кредиторът предоставя на кредитополучателите кредит в размер на 9995 евро. Кредитополучателите следва да върнат кредита в срок до един месец - 07.01.2018г., като отговарят солидарно за задължението. В чл.4 е посочен начинът, по който сумата ще бъде предадена на кредитополучателя Д. С., по посочена банкова сметка в И асет банк, клон Варна. Договорът е подписан от страните по него.

Представено е Преводно нареждане от 07.12.2017г. за сумата 9995 евро, с посочено основание – договор от 07.12.2017г. и наредител Д. Г. К. в полза на получател Д. С. С.. Банковата сметка съответства на посочената в чл.4 от договора за кредит.

От Справка от ТР за актуално състояние на Л. ЕООД се установява, че управител и едноличен собственик на дружеството е Д. Г. К..

Представени са фактура № 1000000013/22.05.2018г. с доставчик „Т. ТВ Г.“ ЕООД с ЕИК *** и получател „Л.“ ЕООД с ЕИК 148012878. Основание: „Авансово плащане на телевизори по опис“. Данъчна основа 7916.67лв. Сума за плащане – 9500.00 лв.; фактура № 1000000019/29.05.2018г. с доставчик „Т. ТВ Г.“ ЕООД с ЕИК *** и получател „Л.“ ЕООД. Основание: „Авансово плащане на телевизори по опис“. Данъчна основа 2916.67 лв. Сума за плащане – 3500.00 лв.; фактура №1000000032/26.07.2018г. с доставчик „Т. ТВ Г.“ ЕООД с ЕИК *** и получател „Л.“ ЕООД. Основание: „Авансово плащане на телевизори по опис“. Данъчна основа 2500 лв. Сума за плащане – 3000 лв..

От заключението по допуснатата ССЧЕ се установява, че в счетоводството на „Л.“ ЕООД, по счетоводни данни и данни от ТД на НАП Варна, фактури № 1000000013/22.05.2018г. и № 1000000019/29.05.2018г. са включени в Дневника за покупки по ДДС за данъчен период м.05/2018г. на ред 7 и 9. Фактура № 1000000032/26.07.2018г. е осчетоводена, но не е включена в Дневника за покупки по ДДС. В счетоводството на „Т.ТВ Г. " ЕООД с ЕИК ***, по информация получена от ТД на НАП Варна с писмо изх. № 58597/27.11.2023г., дружеството е включило в дневниците си за продажби фактури с получател фирма „Л.“ ЕООД и номера №1000000013/22.05.2018г., №1000000019/29.05.2018г. и № 1000000032/ 26.07.2018г. Фактурите са осчетоводени от „Т. ТВ Г.“ ЕООД. В счетоводството на „Л. " ЕООД фактурите са отразени като платени, като на вещото лице са представени доказателства за извършени плащания по тях.

В полза на ответника е разпитан св. М.Л.. Св. заявява, че положението от негово име подпис в договора от 07.12.2017г. не е изпълнен от него. Познава Д. и Д., двамата са търговци на електроуреди. До 2018г. е работил при Д. като продавач-консултант в магазина в гр. ****. Знае, че Д. е давал средства на Д. за закупуване на уреди, които са му доставени. При приключване на дейността, Д. е прибрал уредите от магазините. Свидетелят не знае как е оформена документацията за доставката, както и подробности за отношенията между Д. и Д. и техните фирми.

В полза на ищеца е разпитан св. С.Н.. Познава Д. от 45 год.. От около 10 год. заедно осъществяват търговска дейност, съдружници са в „ГДС Г.“ ООД. Дружеството се занимава с търговия на бяла техника. Имат магазин на бул. ***, магазин Т.макс. Св. познава ответника от 8 год. Вземал е стока от тях. Д. и Д. се занимавали с търговия на черна техника. Знае, че Д. е давал заеми на Д..

При така установените факти и обстоятелства по делото съдът възприе следните **правни изводи**:

За успешното провеждане на установителен иск с правно основание чл.415, ал.1 вр. чл.422 ГПК в тежест на ищеца е да докаже дължимостта на претендираната сума. По предявения иск в тежест на ищеца е да докаже наличието на договор между страните, годен да породи облигационноправна връзка, а в тежест на ответника да докаже извършено плащане или наведените в отговора правоизключващи основания.

Съгласно чл.240 ЗЗД с договора за заем заемотателят предава в собственост на заемателя пари или други заместими вещи, а заемателят се задължава да върне заетата сума или вещи от същия вид, количество и качество. Договорът за заем е неформален, реален договор, който се счита за сключен с постигане на съгласие между страните относно заемната сума и нейното предаване в държане на заемотателя. От този момент за него

възниква и задължението да върне сумата в определения срок, а когато такъв не е уговорен – в течение на един месец от поканата (чл.240, ал.4 ЗЗД).

Доказателствената тежест съгласно чл. 154, ал. 1 ГПК се разпределя, както следва: ищецът следва да установи при условията на пълно и главно доказване кумулативното наличие на следните предпоставки: сключения между него и ответника договор за кредит за сумата 9995 евро, включително поемане на задължение от ответника за връщане на сумата; обстоятелството, че е предал сумата на ответника; както и че е настъпил падежът на изпълнението на задължението на ответника за връщане на заетата сума.

В тежест на ответника е да докаже, че е налице различно от заемното правоотношение между страните, по повод на което е предадена сумата от 9995 евро, включително всички фактически твърдения за уговорка /между него и ищеца/, че тази сума е предадена като цена по извършена от ответника на ищеца доставка.

В аспекта на горепосоченото и с оглед събраните по делото доказателства съдът намира, че между страните по делото са възникнали правоотношения по договор за заем, по силата на който Д. К. е предоставил на Д. С. сумата 9995 евро, която последният се е задължил да върне в срок до 07.01.2018г..

Постигането на съгласие между страните относно предмета на заема и поемането на задължение за неговото връщане, както и предаването на сумата в държане на С., по делото се установяват по несъмнен и категоричен начин от подписания договор, който материализира извънсъдебно признание на неизгодни за ответника факти и се ползва с доказателствена сила срещу същата страна.

От съдържащите се в договора изрази „предоставя на кредитополучателя парична сума в размер на 9995 евро” и „средствата ще се осигурят по сметка на Д. С.“, както и от представеното платежно нареждане от 07.12.2017г., вкл. от поетото задължение за връщане на сумата до 07.01.2018г. следва изводът, че кредитополучателят е поел задължение да върне предоставената в заем сума в определен срок.

Ответникът не е предприел по реда на чл.193 ГПК оспорване на договора. Същият като частен свидетелстващ документ се ползва с пълна материална доказателствена сила и като такъв удостоверява факта, че изявлението за получаване на процесната сума и за връщането ѝ в определен срок, е направено от лицето, което го е подписало. В решение № 20/02.02.2011 г. на ВКС по гр.д. № 620/2010 г., IV г.о. се приема, че „подписът на получателя, потвърждаващ изявлението за това, че му е дадена определена сума пари на определено основание, представлява изявление за получаване“. Същото е прието и в решение № 43/26.03.2015 г. на ВКС по гр.д. № 4638/2014 г., III г.о. – при наличие на частни свидетелстващи документи, подписани от страните, които са ги съставили, които не са оспорени надлежно, същите съставляват доказателство, че изявленията които се съдържат в тях са направени от посочените в тях лица и удостоверените факти са се осъществили така, както са посочени. Следователно доказателственото средство релевантно за спора, е писменият договор, който инкорпорира извънсъдебното признание на ответника, който договор както беше посочено се ползва с материална доказателствена сила, тъй като се признава неизгоден факт.

Съдът намира за необходимо да посочи, че съгласно разпоредбата на чл. 20 ЗЗД при тълкуването на договорите трябва да се търси действителната обща воля на страните. Отделните уговорки трябва да се тълкуват във връзка едни с други и всяка една да се схваща в смисъла, който произтича от целия договор, с оглед целта на договора, обичаите в практиката и добросъвестността. Тълкуването на писмения договор за заем се извършва въз основа на текста му. Същевременно обаче при тълкуването трябва да бъдат съобразени всички обстоятелства, поведението на страните и изявленията им при сключването на договора за заем. В настоящия случай е налице и изявление по отношение на задължението на заемателя „да върне“ процесната сума, съдържащо се в чл. 2 и чл.13 от договора. Реалният елемент от договора, а именно получаването на паричната сума се удостоверява от заемателя с поемането на задължението „да върне“, а не „да даде“ нещо. Затова в тежест на оспорвания реалното предаване на благото е да установи отрицателния факт на неполучаването /така решение № 235/27.09.2016 г. на ВКС по гр.д. № 1362/2016 г., IV г.о., решение № 478/11.02.2014 г. на ВКС по гр.д. № 2670/2013 г., IV г.о. и решение № 379/06.01.2014 г. на ВКС по гр.д. № 171/2012 г., IV г.о./.

Съдът приема за установено по делото, че сумата от 9995 евро е предадена от ищеца на ответника в съответствие с чл.4 от договора.

Уговорката в чл.3 от договора не може да се приеме като предварителен договор за учредяване на ипотека, тъй като не съдържа съществени елементи на окончателен договор. Ипотечният договор, от който произтича ипотекарното право за кредитора се сключва между кредитора по вземането и собственика на вещта. Ипотечният договор може да бъде съединен с договора, от който се поражда вземането, но трябва да съдържа изричната воля на собственика на вещта за ипотekiрането ѝ, като обезпечение на вземането на кредитора. Съдът приема, че ответникът не е поемал задължение да учреди ипотека в полза на заемотателя. Договорът за кредит не съдържа съществени елементи на предварителен договор за учредяване на ипотека. Когато се касае до учредяване на договорна ипотека, следва да се установят законовите предпоставки за това, включително дали учредителят е собственик на имота, налице ли е обезпечено вземане, падежът му, размерът на лихвите, ако такива са уговорени, както и сумата, за която се учредява ипотека(чл. 167 ЗЗД). Анализът на обсъдените уговорки в договора за кредит от 07.12.2017г., включително и разпоредбата на чл. 3 от него, преценени поотделно и в съвкупност, обуславя извода, че този договор и т.3 от него, не е по естеството си предварителен договор за учредяване на договорна ипотека върху недвижим имот, доколкото липсват поети от страните основни задължения - за учредяване на ипотека от собственика на имота за обезпечаване на отпуснат от заемотателя в полза на кредитополучателя заем, не изпълват основното съдържание на договор за учредяване на ипотека, съгласно разпоредбата на чл. 167 ЗЗД.

Недоказани останаха твърденията на ответника, че претендираната сума в настоящото производство, произтичала от правоотношение по договор за доставка с ищеца.

Ответникът е навел различно от поддържаното от ищеца основание за предаване на сумата. В практиката на ВКС е разяснено, че ответникът следва да установи възраженията си - че средствата са дадени на друго основание, че е налице порок на волята, че задължението е погасено и други факти

съобразно наведените възражения /реш. № 524/28.12.11 по г. д. № 167/11, IV ГО; реш. 192/7.11.14 по г. д. № 2519/14, III ГО на ВКС/.

Съдът намира, че ищецът е доказал, че процесната сума от 9995 евро е предадена на основание заем, т.е. при задължение на ответника да я върне, респ. ответникът не проведе успешно доказване на възражението си, че сумата е дадена, като цена на доставени от ответника на ищеца стоки. За да достигне до такъв извод, съдът съобразява следното:

Ангажираните от ответника доказателства не установяват сумата от 9995 евро, преведена по банков път на 07.12.2017г. от ищеца на ответника да представлява плащане по договор за доставка сключен между К. като възложител и С. като изпълнител, вкл. чрез притежавани и управлявани от тях дружества.

От съдебно-счетоводната експертиза се установява, че представените 3 бр. фактури - 13/22.05.2018 г. за 9500 лв. с ДДС, 19/29.05.2018 г. за 3500 лв. и 32/26.07.2018 г. за 3000 лв. с доставчик /т.е. издател на фактурата/ „Т. ТВ Г." ЕООД при съставител на фактурата Д. С. и получател „Л." ЕООД с вписан в ТРРЮЛНЦ от създаването му управител и едноличен собственик на капитала - Д. К., са осчетоводени от двете дружества и са заплатени на доставчика, което плащане е надлежно отразено в неговото счетоводство.

От показанията на свидетеля М.Л. се установява, че през 2018 г. фирмата „Т. ТВ", за която свидетелят сочи, че е била на Д., е доставила ел. уреди на фирма на Д., но свидетелят не знае как е оформена документацията за доставката, както и подробности за отношенията между Д. и Д. и техните фирми.

От анализа на заключението на експертизата и гласните доказателства може да се изведе обоснован извод, че между две търговски дружества - Т. ТВ Г." ЕООД и „Л." ЕООД са съществували търговски отношения през 2018 г., които са били уредени чрез плащане. Не се извежда извод, че тези търговски отношения са относими към спора, тъй като са осъществени през 2018 г., т.е. след сключване на договора за кредит и същите са съпроводени от изпълнение на уговорките на страните по тях, вкл. плащане на дължимите по фактурите суми, което плащане е осчетоводено от задълженото лице в дружественото счетоводство. Не е налице сума, която да е останала незаплатена, с оглед на което недоказани са възраженията, че с договора за кредит между страните са уредени отношения между търговци. На последно място, следва да се посочи, че след служебна справка в ТРРЮЛНЦ се установява, че ответникът не е бил управител или собственик на капитала на „Т. ТВ Г." ЕООД, което е доставчик по представените фактури и във връзка с дейността на която се сочи от ответника, че договорът за кредит прикрива други отношения между страните.

По изложените доводи съдът намира, че в производството е доказано, че ищецът е дал кредит от 9995 евро на ответника въз основа на договор за кредит от 07.12.2017 г., които е следвало да се върнат до 07.01.2018г..

Доказателства за плащане на сумата от ответната страна, включително в хода на процеса до приключване на съдебното дирене, не са ангажирани.

Ето защо съдът намира, че искът следва да се уважи в предявения размер, ведно с претендираната законна лихва от датата на подаване на заявлението - 18.07.2022 г. до изплащане на задължението.

По разностите:

С оглед изхода на спора, право на разноски има ищецът на основание чл.78, ал.1 ГПК. Ищецът е поискал присъждане на разноски и е доказал заплащането на 391 лв.-държавна такса, 250 лв.- депозит за вещо лице и 2160 лв. - адвокатско възнаграждение, заплащането на което се доказва от представен договор за правна защита и съдействие, в който е отразено, че сумата е изцяло заплатена в брой при подписването му, в който случай договорът има характер на разписка съгласно разрешенията на т.1 от Тълкувателно решение 6/2012 г./. На ищеца следва да се присъди сумата от 2801лв. - разноски в исковото производство.

С оглед даденото задължително тълкуване в Тълкувателно решение № 4/2014 г. на ОСГТК на ВКС относно разпределението на отговорността за разноски, направени в заповедното производство, настоящият състав следва да постанови осъдителен диспозитив, с който да се произнесе по този въпрос.

Ищецът е сторил разноски в размер на 391лв.- държавна такса и 820 лв.-адвокатско възнаграждение в заповедното производство - общо 1211 лв., които следва да му бъдат присъдени.

По изложените съображения съдът

РЕШИ:

ПРИЗНАВА ЗА УСТАНОВЕНО в отношенията между страните, че ответникът Д. С. С., ЕГН: *****, адрес: гр. *** дължи на ищеца Д. Г. К., ЕГН: *****, адрес: гр. *** сумата от **9995 евро**, представляваща неизплатена главница по договор за кредит от 07.12.2017 г., ведно със законната лихва от датата на подаване на заявлението - 18.07.2022 г. до изплащане на задължението, за която сума е издадена заповед за изпълнение по чл.410 ГПК по ч.гр.д.9373/2022 г. по опис на ВРС.

ОСЪЖДА Д. С. С., ЕГН: *****, адрес: гр. *** **ДА ЗАПЛАТИ** на Д. Г. К., ЕГН: *****, адрес: гр. *** сумата **2801 лева**, представляваща реализирани пред настоящата инстанция разноски и сумата **1211 лева**, съдебни разноски в заповедното производство по ч.гр.д.9373/2022 г. по опис на ВРС, **на основание чл. 78, ал.1 ГПК.**

РЕШЕНИЕТО подлежи на въззивно обжалване пред Варненски окръжен съд, в двуседмичен срок от връчването му на страните.

Препис от настоящото решение да се връчи на страните по делото, заедно със съобщението за постановяването му на основание чл. 7, ал. 2 ГПК.

Съдия при Районен съд – Варна: _____